

Dlaczego samorządy mniej inwestują?

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: poniedziałek, 13, luty 2017 10:59

Jarosław Komża

Odslony: 1147

To pytanie było hasłem przewodnim panelu dyskusyjnego, zorganizowanego przez resort rozwoju. Swój głos w dyskusji obok przedstawicieli ministerstw mieli również samorządowcy i analitycy. Okazuje się, że można rzeczowo rozmawiać o trudnych sprawach. Punktem wyjścia do dyskusji panelistów były dane pokazujące, iż na początku obecnego okresu polityki spójności 2014-2020 aktywność inwestycyjna jednostek samorządu terytorialnego była czterokrotnie niższa w porównaniu do początku poprzedniego okresu 2007-2013. Same gminy realizują 80 proc. inwestycji samorządowych. Szczyt ich aktywności inwestycyjnej przypadł na lata 2009-2011. Wówczas gminy przeznaczały na inwestycje około 40 mld zł rocznie (najwięcej 44 mld zł). Natomiast w roku ubiegłym wartość ta spadła do 25 mld zł.

Rząd i samorząd terytorialny znaczącymi inwestorami

Jedna trzecia inwestycji w kraju to inwestycje publiczne. Ich połowę stanowią inwestycje podsektora samorządowego. Aktywność inwestycyjna nie jest jedynym czynnikiem wpływającym na wzrost gospodarczy i nie stanowi również jedynego wskaźnikiem wpływającego na algorytm liczenia poziomu produktu krajowego brutto. Ale poziom inwestycji, w tym publicznych (rządowych i samorządowych) ma na tyle duże znaczenie dla wzrostu gospodarczego kraju, że ich niski poziom odbija się na jego wyniku. Wbrew powszechnym oczekiwaniom i planom rządu, za rok 2016 nie przekroczy on 3 proc., co oznacza to spadek o 1 p. w stosunku do 2015 r.

Co spowodowało spadek inwestowania JST?

Zaangażowanie w kończenie i rozliczanie projektów finansowanych z funduszy unijnych 2007-2013. Opóźnienie wdrażania nowych programów operacyjnych o rok i brak konkursów w regionach. Przeznaczenie nadwyżki finansowej (7,6 mld zł) na spłatę zadłużenia. Takie są w opinii dyskutantów powody obniżenia poziomu inwestycji przez samorządy w ubiegłym roku. Choć w przypadku zdłużenia, jak zauważył wiceminister Kwieciński, udział długu JST spowodowanego współfinansowaniem projektów dofinansowanych z funduszy unijnych, jest niewielki - wynosi ok. 10 proc. ogólnego zadłużenia samorządów. Zatem to nie na inwestycje z dofinansowaniem unijnym samorządy się zadłużały. Jednak dzięki obniżeniu jego poziomu samorządy w części odbudowały swoją zdolność kredytową, konieczną do finansowania projektów, które zostały już zakontraktowane przez urzędy marszałkowskie w programach regionalnych, a po części także przez ministerstwa w programach krajowych.

Uczymy się, więc jesteśmy ostrożniejsi?

Prezydent Stalowej Woli Lucjusz Nadbrzeżny, a zanim pozostali dyskutanci zwrócili uwagę na aspekt uczenia się, który również należy wziąć pod uwagę w analizowaniu sytuacji spowolnienia inwestycji samorządowych. Opóźnienie w realizacji programów operacyjnych miało dla samorządów pewien pozytywny skutek. Pozwoliło zyskać czas na przygotowanie się. Ale nie chodzi tylko o czas na opracowanie dokumentacji nowych przedsięwzięć. Przede wszystkim o przemyślenie rodzajów nowych projektów z punktu widzenia ich wpływu na rozwój gminy, miasta, powiatu oraz skutków dla wydatków bieżących. Jak wiadomo, każdemu projektowi współfinansowanemu należy zapewnić kilkuletnią trwałość, a następnie utrzymanie. A to wiąże się ze stałymi wydatkami z budżetu.

Rok 2017 i kolejne będą kumulacją wydatków

W zgodniej opinii wszystkich, w bieżącym roku, szczególnie w drugiej jego połowie (ponieważ

Dlaczego samorządy mniej inwestują?

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: poniedziałek, 13, luty 2017 10:59

Jarosław Komża

Odsłony: 1147

zwyczajowo kumulacja inwestycji następuje w czwartym kwartale) nastąpi znaczne zwiększenie wydatków samorządowych. Inwestycje rządowe ruszyły w drugiej połowie ubiegłego roku, a samorządowe ruszą w drugiej połowie bieżącego. Choć zdaniem niektórych, ze względu na długą procedurę zamówień publicznych, kumulacja inwestycji może jeszcze nie nastąpić w roku bieżącym, a w latach kolejnych: 2018 i 2019, choć i tak na pewno rok 2017 będzie lepszy od 2016.

Co robić, by pomóc samorządom w inwestowaniu?

Uelastyczyć indywidualny wskaźnik zadłużenia. Zmodyfikować system dochodów JST, by więcej było w nich dochodów własnych. To pierwsze z wymienianych możliwości, o które środowisko samorządowe zabiega od lat. Poza tym, samorządowcy apelowali o wdrożenie zapowiadanych w „*Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*” programów dla obszarów szczególnie zaniedbanych oraz miast średniej wielkości, które dotychczas były pomijane w finansowaniu rozwoju. Samorządowcy apelowali również, by już teraz pracować nad rozwiązaniami polityki regionalnej po roku 2020, gdy skala funduszy unijnych ma zostać znacznie zmniejszona.